

følge med Forholdstalsvalg. — Har man flere Valgkredse ved Forholdstalsvalg, spildes der selvfølgelig Stemmer; jo flere Kredse man har, desto flere Stemmer spildes der; der spildes ogsaa Stemmer, naar hele Landet kun er een Kreds, men ikke saa mange.

Det ærede Medlem stillede sig i øvrigt sympatetisk til Tanken om en Grundlovsændring, og jeg er ham taknemmelig derfor, det svarer ogsaa til det Standpunkt, det ærede Medlem tidligere har indtaget i denne Sag. Han sluttede med at udtale, at en Grundlovsændring kunde kun gennemføres ved, at der vistes Villighed fra alle Sider, og viste det sig, at man ikke kunde gennemføre den, stod man med Grundlovens nuværende Bud tilbage. Jeg erkender, at det ærede Medlem har Ret, han har selvfølgelig Ret. Saa staa vi med Grundlovens nuværende Bud tilbage, og kan man ikke finde anden Løsning, maa man gaa til at løse Spørgsmaalet paa Grundlag af det Bud, som Grundloven nu har givet os. Jeg vilde betragte det som fuldstændig forfejlet, om man vilde søge en Løsning af lignende Art som den, vi fik i Halvfemserne, men paa den anden Side er det ikke tilstrækkeligt straks at sige: Ja, kunne vi ikke faa en Grundlovsændring, saa yende vi tilbage til det bestaaende. Vi maa gøre et alvorligt Forsøg paa at faa den, naar vi erkende, at det er den retteste Maade at løse Spørgsmaalet paa. Et alvorligt Forsøg maa der gøres, og under Arbejdet paa at løse Spørgsmaalet har naturligvis hver af Parterne sit Ansvar, og Ansvaret kommer til at hvile tungest paa den Part, som medvirker til, at Forsøget ikke lykkes. Det er en almindelig Betragtning, som ikke er rettet til nogen bestemt, heller ikke til det ærede Medlem, jeg nu har talt til, men det er en Betragtning, som gælder os alle.

Det ærede 3die Medlem for 7de Kreds (Rottbøll) sluttede sig stærkere til Forslaget end det ærede 2det Medlem for 1ste Kreds (Matzen). Det ærede Medlem rettede imidlertid et Spørgsmaal til mig, som han ønskede Svar paa. Han sagde, at her skulde Landstinget paa en Maade vedtage sin egen Opløsning. Ja, deri er Stillingen jo ikke forskellig for Folketinget og Landstinget. Folketinget skal ogsaa vedtage sin egen Opløsning, naar det stemmer for en Grundlovsændring. Det skulle begge Ting, og der kan heller ikke gives Folketingets Medlemmer nogen Garanti for, at de blive valgte igen. Det ærede Medlem spurgte, hvorledes denne Opløsning vilde virke for

de kongevalgtes Vedkommende. Jeg vil til det ærede Medlem sige, at om denne Sag har der i lang Tid været ført stærk Strid her i Landet. Jeg tror ikke, at jeg vilde gavne den foreliggende Sag ved, at jeg kastede mig her paa Stedet ind i denne Strid og rejste den under denne Sag her. Jeg kan vække adskillige Lidenskaber derved, men jeg ser ikke, at man kommer Spørgsmaalets Løsning nærmere. Det, som fordres for at løse dette Spørgsmaal, er Handling og ikke Strid, ikke Diskussion, men Handlingen skal ikke finde Sted her, den skal finde Sted et andet Sted. Løsningen træffes af Hans Majestæt Kongen under Ministeriets Ansvar, og den Dag, det er Handlingens Dag, falder Handlingen. Spørgsmaalets Diskussion ser jeg ingen Grund til at komme ind paa her i dette Øjeblik.

Der er ganske vist faldet adskillige Ytringer, som jeg neppe har faaet optegnede, og noget har jeg maaske overset, men jeg tror, at jeg i det væsentligste har omtalt de Indvendinger, som ere gjorte mod Forslaget.

Matzen: Jeg skal bemærke, at jeg kun kan beklage den Modtagelse, min Henvi-
sning til det ønskelige i at faa gennemført Forholdstalsvalgmaaden har fundet fra forskellige Sider, baade fra den højtærede Minister og fra forskellige andre Sider her i Tinget. Jeg er ganske vist enig i, at man skal gøre et alvorligt Forsøg paa at gennemføre en Ændring i Grundloven, men jeg tror ikke, at man kan forlange, at noget Medlem af Tinget skal medvirke til en Ordning, som han ikke finder forsvarelig, som kan have sine Fordele, for saa vidt som den hindrer en altfor stor Tilvækst i Folketinget, men som paa den anden Side har de Ulemper, som jeg har fremhævet, og som jeg mener ere saa store, at de i og for sig overveje Fordelene. Ganske vist vil der, ogsaa efter Forholdstalsvalgmaadens Indførelse, blive Spørgsmaal om Forandringer f. Eks. med Hensyn til Forøgelse og Formindskelse af Folketingskredsene, men det forekommer mig ikke at være noget i Sammenligning med de Ulemper, som det, at skulle helt omlægge Kredsene, nedlægge de bestaaende, kunde medføre. Med andre Ord: dette Forslag indeholder ikke en fyldestgørende Løsning af Spørgsmaalet, tværtimod, det optaarner Vanskeligheder i al Fremtid, og det er det, jeg mener, vi ikke kunne være med til, det kan jeg for mit Vedkommende ikke være med til. Og ganske vist vilde